

HÄSTNÄRINGENS FORSKNINGS- OCH UTVECKLINGSPROGRAM 2013-2015

Innehållsförteckning

1. Bakgrund	3
2. Syfte.....	4
3. Kriterier	4
4. Kommunikation	4
5. FoU-programmets tre delområden.....	5
5.1 Hästens hälsa, prestation och välfärd.....	5
5.2 Hästens reproduktion, uppfödning och utfodring.....	8
5.3 Hästens roll för människan, samhället och miljön.....	11

1. Bakgrund

Stiftelsen Hästforskning bildades 2004 av Hästnäringens Nationella Stiftelse (HNS) i samverkan med AB Trav och Galopp (ATG), Stiftelsen Lantbruksforskning och Agria Djurförsäkring. För att främja angelägen hästforskning avsätter ATG och Agria medel varje år till Stiftelsen Hästforskning. Via forskningsrådet Formas avsätter den svenska regeringen medel till med hästnäringen samfinansierad forskning.

Under 2009 inleddes ett samarbete mellan Stiftelsen Hästforskning och Norges Forskningsråd gällande hästforskning. De övriga norska finansiärerna är Norsk Rikstoto och ”Forskningsmidler over Jordbruksavtalen”. Norsk Hestesenter arbetar för att främja hästforskning, koordinera de norska intressenterna och delta i styrelsearbetet inom Stiftelsen Hästforskning och i forskningskommittén. Avtalet, som slutits mellan länderna, verkar för att lyfta samverkansprojekt inom forskning och utveckling. Genom samarbetet nyttjar Norge bland annat den forskningsadministration som Stiftelsen Hästforskning tillsammans med Stiftelsen Lantbruksforskning skapat.

År 2005 tog Stiftelsen Hästforskning, med hjälp av en arbetsgrupp bestående av representanter från den svenska hästnäringen, fram ett forsknings- och utvecklingsprogram. Arbetsgruppen bestod av representanter från följande organisationer:

- Avelsföreningen för Svenska Varmblodiga Hästen (ASVH)
- Avelsföreningen för Svenska Varmblodiga Travhästen (ASVT)
- Brukshästorganisationernas samarbetskommitté (”BRUNTE”)
- Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)
- Svensk Galopp (SG)
- Svenska Hästavelsförbundet (SH)
- Svenska Ridsportförbundet (SvRF)
- Svenska Travsportens Centralförbund (STC)
- Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap (SVS), hästsektionen

Programmet reviderades och uppdaterades under 2009 tillsammans med inspel från de norska intressenterna och genom ”Strategiplanen for norsk hesteforskning”. Som en följd av samarbetet ändras namnet på stiftelsen från Stiftelsen Svensk Hästforskning till Stiftelsen Hästforskning.

I början av 2013 gick FoU-programmet ut med förfrågan om uppdateringar och förslag från hästnäringen. För att få en aktuell representation av dagens hästsverige utnyttjades av Hästnäringens Nationella Stiftelse bildade kommittéer för avel, djurvälstånd, miljö, smittskydd och antidoping. Dessa kommittéer är bemannade med representanter från flertalet av hästnäringens olika organisationer. Till detta hade Sveriges Veterinärmedicinska Sällskaps Hästsektion, den samhällsvetenskapliga sektorn via ett under 2012 bildat nätverk, samt motsvarande norska organisationer, företrädna via Norsk Hestesenter, också

möjlighet att lämna synpunkter. Även Formas konsulterades. Följande kommittéer och organisationer inkom med synpunkter på ett uppdaterat och reviderat FoU-program:

- Hästnäringens Avelskommitté
- Hästnäringens Djurvälståndskommitté
- Hästnäringens Miljökommitté
- Hästnäringens Smittskyddskommitté
- Hästnäringens Antidopning och Medicineringskommitté
- Norskt Hestesenter
- Nätverket för samhällsvetenskaplig och humanistisk hästforskning
- Sveriges Veterinärmedicinska Sällskaps Hästsektion
- Forskningsrådet Formas

2. Syfte

Syftet med satsningen på forskning och utveckling är främst att genom ny kunskap bidra till hästens välfärd och ett ökat värdeskapande för hela hästnäringen. Forskningsresultaten ska också bidra till att hitta nya användningsområden inom hästsektorn samt att förbättra kunskapen och kvaliteten inom hästhållning. Genom att hålla god och löpande kontakt med såväl avnämbar- som forskningssidan ska relevanta forskningsprojekt initieras och finansieras.

3. Kriterier

Alla ansökningar för forsknings- och utvecklingsprojekt granskas av en hästforskningskommitté som är utsedd av styrelsen för Stiftelsen Hästforskning. Slutgiltiga beslut om anslag fattas därefter av styrelsen på förslag från forskningskommittén.

Förutsättningar för att anslag ska beviljas är att FoU-projekten håller högsta vetenskapliga kvalitet och är av högsta relevans för hästnäringen.

4. Kommunikation

Att forskningsresultat publiceras vetenskapligt är en självklar del i varje projekt.

Forskningsresultaten ska också publiceras populärvetenskapligt, så att det kommer hela hästnäringen till del.

5. FoU-programmets tre delområden

Hästforskningen prioriterar områden såsom hästhälsa, utfodring och reproduktion samt samhällsmässiga forskningsområden. Hästnäringens FoU-program är därför indelat i tre huvudinriktningar:

- Hästens hälsa, prestation och välfärd
- Hästens reproduktion, uppfödning och utfodring
- Hästens roll för människan, samhället och miljön

5.1 Hästens hälsa, prestation och välfärd

Ortopediska skador

Prestationsnedsättning hos hästar, framför allt beroende av ortopediska besvär, är ett mycket angeläget område. Ökad kunskap är nödvändig om vad som orsakar ortopediska skador, möjligheter att minska antalet skador och hur dessa kan förebyggas genom att studera till exempel uppfödningens, banunderlagets och träningens betydelse. Kunskaperna måste även ökas kring den normala fysiologiska belastningen av extremiteter och i synnerhet av rygg. Även olika behandlingsmetoder och rehabilitering behöver undersökas.

Studier av moderna objektiva undersökningsmetoder vid hältutredningar är också av intresse. När det gäller ortopediska skador så bör en helhetssyn på hästen eftersträvas då de flesta skador sannolikt har en multifaktoriell bakgrund.

Virusinfektioner

Virusinfektioner, inklusive de av lågvirulent karaktär och med svaga sjukdomssymptom, påverkar hästarnas hälsa samt tränarnas och hästägarnas ekonomi på ett negativt sätt. Att hästar tävlar med virusinfektioner i kroppen är icke önskvärt. Det behövs därför bättre och billigare metoder för att ställa diagnos på hästar innan tävling för att identifiera de som har en infektion i kroppen.

I en värld med förbättrade kommunikationer och med ett utökat internationellt avels- och tävlingsutbyte måste också kunskapen öka beträffande spridning av exotiska infektioner.

Bakteriella infektioner

Sjukdomar orsakade av bakterier utgör stora problem hos hästpopulationen och bör prioriteras forskningsmässigt. Särskilt bedöms forskning på streptokockinfektionen kvarka som angelägen eftersom den orsakar lidande för hästarna och stora ekonomiska avbräck för hästnäringen.

Ökad förekomst och spridning av resistenta bakterier, även multiresistenta, är ett globalt hot mot hälsan för både djur och människor. Antibiotikaanvändning ökar risken för selektion av resistenta bakterier. Det är viktigt för en hållbar utveckling att via forskning ta fram alternativ till antibiotikabehandling och dokumentera effekter av andra behandlingsmetoder vid behandling av tillstånd som i dag ofta behandlas med antibiotika,

som exempelvis mugg, sårskador, livmoderinfektion, luftvägsproblem och ”förebyggande” vid operation.

Parasitinfektioner

Både invärtes parasiter, som bandmask, spolmask, blodmask och styngflugelarver, och utvärtes parasiter, som lus och fotskabb, orsakar lidande hos hästar.

Resistensutveckling mot preparat förekommer och bör övervakas. Det är viktigt att minimera smittspridningen, samtidigt som behandlingarna ska vara hållbara ur miljösynpunkt och inte leda till snabb resistensutveckling. Forskning på förebyggande åtgärder och behandling inom parasitologi behövs.

Smittskydd (biosäkerhet)

Smittskydd, eller biosäkerhet, innebär att skydda hästar, människor och miljön från exponering av smittförande biologiska material. Hästar reser mycket inom och utom landet och har många hästkontakter, vilket innebär smittrisker. Förekomsten av resistenta bakterier, som ofta kan smitta mellan djur och människa, ökar. Inom hästsjukvården förekommer vårdrelaterade infektioner, vilket måste minimeras.

Hästnäringen och hälso- och sjukvården för häst behöver data för att kunna utforma evidensbaserade, effektiva och kostnadseffektiva biosäkerhetsrutiner och tekniker. Det finns ett behov, och i vissa fall även myndighetskrav när det gäller exempelvis hygienplaner, egenkontrollprogram, planering av evenemang och rutiner kring resor och utbyte av hästar, sjukvård med mera. Forskning om smittrisker, smittvägar och förebyggande åtgärder är därför viktig.

Ärftlighet, sjuk- och skadestatistik

Den eventuella ärftligheten av olika sjukdomar bör studeras ytterligare. Genom rapportering och statistik av sjukdata om vilka sjukdomar som är ärftliga och vilka miljöfaktorer som påverkar sjukdomar, kan hänsyn tas till detta i avelsarbetet. Skadestatistik, särskilt rörande skador som leder till utslagning, bör också kunna användas för att öka kunskapen om hur arvet styr hästens hållbarhet och om detta kan införlivas i avkommebedömningen.

Kunskap om bra temperament och mentalitet är betydelsefullt för användbarheten hos alla hästraser.

Träning och hållbarhet

Förutom att premiera talang, temperament och god exteriör måste arbetet med att få fram sunda hästar förstärkas. Detta är angeläget ur djurskydds- och etisk synpunkt. Därtill är arbetsrelaterade skador i hästens rörelseapparat i dag kanske det största hindret för att varje häst ska kunna utveckla sin talang fullt ut. En felaktig träning får negativa effekter på hållbarheten. Betydelsen av god grundridning för ridhästens hållbarhet behöver också studeras samt att få fram vad som är en lämplig ridskolehäst. Ohälsa grundat på okunskap

om handhavande av hästar är ett område som behöver studeras närmare. Angeläget är bland annat att ta fram metoder för att avgöra avvikelser i ryttarens sits och dess inverkan.

Hälsoekonomi

Hälsoekonomi är ett område som är mycket intressant, då det i dag inte finns publicerade uppgifter på sjukvårdsutgifter och sjukvårdskostnader för häst. Kunskap om utgifter och kostnader för enskilda sjukdomar samt den ekonomiska konsekvensen av vissa sjukdomar borde kunna användas i avelsarbetet för friskare hästar. Av den anledningen behövs mer kunskap om bland annat frekvensen av olika sjukdomar samt kostnaderna för dem, för att kunna väga in dessa faktorer vid beslut. Idag registreras inte sjukdomar på häst individuellt och ingen central nationell registrering görs heller. Mer kunskap inom området hälsoekonomi kan bidra till fler friska hästar.

Prestationsforskning

Prestationsforskning omfattar alla metoder som leder till bättre insikt i hur hästen kan användas i sport och fritid och i andra roller genom forskning av utfodring, träning och avel inom etiskt försvarbara ramar.

Dopning och otillåten medicinering

För hela hästsportens skull är det av yttersta vikt att hästar tävlar på lika villkor och är fria från påverkan av främmande substanser, vilket är reglerat i såväl lagstiftning som sporternas reglementen. Med stöd av forskningssatsningar så har antidopningsarbetet kunnat hållas på en hög nivå. Förebyggande av dopning är högt prioriterat internationellt och ett väl utvecklat forskningssamarbete finns inom området mellan de ledande hästsportnationerna, såväl på nordisk som på europeisk och internationell basis. De två fundament som hästsporternas tilltro vilar på är djurskydd och spelsäkerhet. Därför måste dessa frågor inom sporten ständigt ha högsta prioritet i både det korta och det långa perspektivet.

Djurskydd och otillåtna behandlingar och åtgärder

Det bedrivs ett nordiskt och internationellt djurskyddssamarbete där mer information behövs rörande olika förbjudna åtgärder och otillåtna behandlingar samt hur dessa kan påvisas.

Även alternativmedicinska behandlingar bör studeras närmare för att bringa klarhet i om dessa kan ha positiva kliniska effekter eller negativa effekter, framförallt ur ett djurskyddsperspektiv.

Mer kunskap behövs också gällande effekter av felaktig utrustning och spödrivning samt felaktiga träningsmetoder. Det kan förekomma även användande av träningsmetoder vilka genom att framkalla smärtor eller för hästen obehagliga upplevelser som tvingar hästen till prestationer utöver det fysiskt normala. Dessa metoder är svåra att upptäcka och det saknas kunskap användningen. Inom detta område finns internationella erfarenheter som behöver

överförs och anpassas till nordiska förhållanden vilket kan kräva särskilda forskningsinsatser.

En annan grundförutsättning är att utbildning och arbete med häst skall ske utifrån hästens naturliga fysiska och psykiska förutsättningar. Om människor som ansvarar för häst saknar kunskaper om dessa förutsättningar så finns risk att hästar, med- eller omedvetet, kan komma att nyttjas över sina fysiska och psykiska förutsättningar. Vi behöver forskning inom detta beteendebeteendeområde, så att hästnäringen får de nödvändiga verktygen för att förbättra sina utbildningsinsatser och att medvetandegöra vilka krav vi måste ställa på människor som agerar tillsammans med hästar.

Hästhållning

För att hästhållningen ska ske på ett, för hästen, så naturligt sätt som möjligt bör effekterna av olika inhysningssystem, utevistelse samt beteshållning och de eventuella hälsorisker dessa kan innebära undersökas närmare. Effekterna av nyare hästhållningssystem behöver undersökas, till exempel vid olika former av ”aktiv grupp-hästhållning”. Vidare studier bör ske rörande välfärdsindikatorer inom detta område.

Hästslakt och avlivning samt följderna av detta är ett relativt outforskat område. Inte minst angeläget är slakttransporters längd och förhållandena för hästarna under dessa. Även möjligheterna till ett ökat nyttjande av hästkött inom livsmedelsproduktionen bör belysas.

5.2 Hästens reproduktion, uppfödning och utfodring

Grunden för en framgångsrik och livskraftig hästnäring är att det finns en god avel och uppfödning, som kan producera sunda och livskraftiga hästar. Möjligheterna att ta fram och föda upp friska föl och unghästar är stora. Varför procenten födda föl inte stiger, trots stort arbete från veterinärer och satsningar från uppfödare, behöver undersökas.

Det behövs också ett bättre mått på fertilitet än vad som i dag används. En bättre bedömning av reproduktionsegenskaper hos både sto och hingst behöver utarbetas, till exempel framtagande av fler och säkrare parametrar för beräkning av betäcknings- och fölningsresultat.

Genetik

Vidare bör satsas på genkartläggning och gensammansättningens betydelse såväl avelsmässigt som för prestationer, hållbarhet samt fortsatta studier på genetiska variationer i förhållanden till avelsvärdering.

För bevaring av de nationella raserna, bör FoU på relevanta teman uppmuntras. Detta kan till exempel röra kartläggning av inavel och populationsstorlek.

Orsaker till nedsatt fruktsamhet

Livmoderinflammation är den enskilt största orsaken till fruktsamhetsstörning hos ston. Livmoderinflammationer som inte upptäcks och behandlas i tid kan leda till kroniska skador på livmoderslemhinnan.

Det behövs också ökade kunskaper för att diagnostisera andra orsaker till nedsatt fruktsamhet, till exempel tidiga aborter.

Fölsjukdomar

Under fölets diperiod finns en rad sjukdomar som kan drabba fölet. Vanliga är földiarré och infektioner i luftvägarna som kan leda till allvarlig lunginflammation. Ett antal föl behandlas årligen med antibiotika för dessa sjukdomar. Detta är ett problem som orsakar lidande för fölen och kostnader för hästägarna samt ökar trycket av antibiotikaresistenta bakterier i miljön. Det behövs således mer kunskaper och resurser för att identifiera orsaker till att sjukdomarna uppkommer, inklusive identifiering av riskfaktorer inom hästhållningen, samt för att hitta tidiga markörer för att tidigt kunna ställa rätt diagnos.

Också påverkan av transporter av föl och de byten av miljö, smittryck som systemet med seminstationer medför bör undersökas närmare.

Semin och spermakvalitet

Vissa hingstar ser ut att ha låg spermakvalitet men ger ändå godkänd eller hög dräktighet. Andra hingstar har en hög spermakvalitet men ger ändå en låg dräktighet. Det sätt som i dag används för att bedöma hingstens fruktsamhet och spermakvalitet, det vill säga motilitet (spermiernas rörlighet), är ett grovt mått som inte i tillräcklig grad överensstämmer med hingstens befruktningsduglighet. Det behövs därför ökade kunskaper om vad som styr hingstens reproduktionsförmåga.

Allt fler ston semineras med fryst importerad sperma och kunskaperna inom detta område bör följa med i samma takt. I dag kräver semin med fryst sperma stora insatser med ekonomiska kostnader för stoägaren. Att öka fruktsamheten vid användandet av fryst sperma kräver större kunskaper om hur fryst sperma ska hanteras. Det finns också stora individuella skillnader i spermans frysbarhet mellan hingstar och en kvalitetssäkring med internationell standard vore önskvärt.

För att slippa transportera sto med föl under längre sträckor har användandet av transportsperma ökat väsentligt under senare år. När färsk transporterad sperma används behövs dubbla doser. Detta medför att det kan bli svårt att skicka sperma från hingstar som är eftertraktade eftersom antalet doser kanske inte räcker till. Det är bra om kunskapen och tekniken för semin med mindre spermadoser utvecklas.

Hästens uppfödning och utfodring

Det är önskvärt att kunskaperna om uppfödningens och utfodringens betydelse för hållbarhet och prestation förbättras. Detta för att vi ska kunna ge hästarna bättre förutsättningar att fungera som sunda och hållbara tränings- och tävlingsindivider. Här behövs ett bättre helhetsperspektiv, vilket kräver gränsöverskridande studier inom olika inriktningar. En förutsättning för detta är ett fungerande samarbete mellan olika forskningsinstitutioner på området häst.

Inhysnings- och byggnadssystem

Uppfödning sker allt mindre på box och allt mer i olika former av lösdrift för att i så stor utsträckning som möjligt försöka efterlikna naturliga uppfödningförhållanden. Målet är samtidigt att lösdriften ska stimulera till rörelse och aktivitet för att ge sunda och hållbara hästar. Här saknas fakta kring ligghallens utformning och placering för att de unga hästarna ska nyttja den tillräckligt för vila, krav på hagen för att unghästen ska utvecklas i en balans mellan rörelse och vila, liksom hur den optimala flocken ser ut. Inhysningssystemet måste också minimera skaderisken hos både häst samt skötare och vara arbetsbesparande och kostnadseffektivt.

Parasitförebyggande åtgärder

Ökad resistens mot avmaskningsmedel är i dag ett faktum över hela världen och därför kommer det saknas effektiva preparat för att exempelvis skydda föl och unghästar mot små blodmaskar och spolmask. Forskning kring beteshygien, betes användning, rutiner för övervakning och kontroll av parasitsmitta och resistens och andra påverkande faktorer inom hästhållningen är viktig.

Studier behövs för att ge hästnäringen och veterinärerna nödvändiga data för att hålla smittrycket på en acceptabel nivå och kunna undvika överanvändning av avmaskningsmedel, och därmed förebygga selektion av resistenta inälvsparasiter.

Foderproduktion och fodersystem

Hästarnas foderkonsumtion varierar starkt men kan i genomsnitt beräknas motsvara ett arealbehov av ungefär 1 hektar per individ. Detta är en omfattande del av hästens betydelse för jordbruksnäringen.

Hästen är en utvecklad gräsätare och vallfoder tillsammans med bete utgör grunden i hästens foderstat. Här behövs bättre kunskaper om vilken botanisk sammansättning som lämpar sig bäst som grovfoder och bete till häst.

Produktion och konservering av ett optimalt grovfoder är också viktigt att utveckla så att den växande och presterande hästen kan erbjudas ett grovfoder av jämn kvalitet året om.

För att förenkla utfodringen måste utfodringssystem för häst utformas så att de passar både den lilla och den stora hästflocken, med minimalt foderspill och skaderisk till en rimlig kostnad.

Fodermedel

För att såväl unghästar som tävlingshästar ska utvecklas och fungera på ett bra sätt ställs höga krav på utfodringen. Hur växande och högpresterande hästar ska utfodras, på optimalt sätt, för att kunna möta de krav som ställs på tävlingsbanan behöver ytterligare studeras.

Det behövs också mer kunskaper om utfodringen kopplat till olika utvecklingsrubbnings- och "vällevnadssjukdomar". Forskning kring det så kallade metabola syndromet kopplat till insulinresistens och fång är viktiga områden.

Fodervärdering

Det behövs bättre kunskaper om hur näringsinnehållet i olika fodermedel ska värderas för häst. Även hur hästen påverkas av fodrets mikrobiologiska kvalitet är ett viktigt område. Man måste bland annat kunna möta den utökade kontroll som ålagts alla foderproducenter genom foderhygienförordningen.

5.3 Hästens roll för människan, samhället och miljön

Hästens roll i människans rekreation och fritid

Hästens sociala roll för barn och ungdomar innefattar stallmiljön och bidrar till att barn tränar sin motorik, styrka, empati, sociala förmåga, får frisk luft m.m. Betydelsen av stallmiljön för barns och ungdomars utveckling, samt om ridskolemiljön är jämförbar med naturmiljöer vid dagis och skola vad gäller påverkan på motorisk och kognitiv utveckling hos växande individer, behöver studeras.

Hur ridskolor – och i förekommande fall travskolor – kan öka rekryteringen av elever och anpassa sin verksamhet till kombinationen barn och hästar är ytterligare exempel. Även hur den sociala miljön på ridskolan kan anpassas till barn och ungdomars närvaro liksom hur lärandet och pedagogiken på ridskolan kan utvecklas och utformas så att barn, ungdomar och vuxna kan utvecklas både som ryttare och som framtida "hästmänniskor" behöver utredas.

Hästens roll i humanvården

Hästen har i allt större utsträckning tagits i bruk för att främja människors hälsa, välbefinnande och livskvalitet, bland annat genom hästunderstödd terapi. Denna terapiform inkluderar både uppsuttna och avsuttna aktiviteter samt verksamheter i miljön runt hästen. Hästens funktion som terapeutisk resurs är dock ofullständigt utredd. Studier för att klargöra de skilda roller hästen kan ha i olika former av vård, socialt och socialpedagogiskt behandlingsarbete och rehabilitering efterfrågas. Det är även angeläget ur ett folkhälsoperspektiv att utreda motions- och fritidsridningens betydelse för att motverka livsstilsrelaterade sjukdomar.

Vidare behövs hälsoekonomiska studier av ridning som egenvård för personer med kvarvarande funktionsnedsättningar efter skador eller sjukdom. Då området "Hästens roll i humanvården" är tvärvetenskapligt prioriteras studier där empirisk forskning växelverkar med teoretiska analyser inom de humanistiska forskningsområdena.

Värdet av hästnäringen för individ och samhälle vad beträffar så kallade marginaliserade grupper är angeläget, liksom även ålders- och genusperspektivet. Hur hästar påverkar människors livsstil i olika ålders- och socioekonomiska grupper, liksom människor i tätort

respektive på landsbygden är områden som bör utredas. Även studier på vilka sätt hästnäringens verksamheter, inklusive hästsporternas grenar, skulle kunna utvecklas så att de blir mer hälsofrämjande är angelägna.

Hästnäringens ekonomiska betydelse

Hästnäringen är en viktig del av jordbruket och det finns dessutom en ekonomisk tillväxtpotential. Störst potential finns genom utvecklingen av befintliga företag och att dessa utvecklas på ett positivt sätt. Utifrån detta resonemang prioriteras områden som hästens ekonomiska betydelse, lönsamt hästföretagande, hästen i samhällsplaneringen samt allergier och attityder. Forskning som belyser och stimulerar hästens plats i samhället är viktig för den fortsatta tillväxten inom hästnäringen. Hästföretagen drivs många gånger utifrån intresset för hästen eller den verksamhet som finns kring hästen. Detta medför att näringsverksamheten inte alltid får fullt fokus på affärsmässighet och ekonomi. För att förstärka och skapa utveckling inom hästföretagandet kan FoU-projekt, som bland annat belyser möjligheter till ökad professionalisering och kommersialisering inom branschen, leda till att skapa såväl ökad lönsamhet som tillväxt.

Små hästföretag på landsbygden startas och drivs ofta av kvinnor. Kvinnor driver vanligtvis sina hästföretag på annat sätt än de traditionella lantbruksföretagen med manliga ledare. Ekonomiska system tar sällan hänsyn till dessa olikheter utan använder den manliga företagsstrukturen som norm. Detta gäller även ur ett arbetsmiljöperspektiv.

Lönsamt företagande inom uppfödningen

Uppfödning av hästar kan inte utvecklas på sikt om den inte är ekonomiskt hållbar. Precis som andra delar av djurhållning inom jordbrukssektorn krävt rationaliseringar och "smarta lösningar" för att överleva och för att utvecklas måste hästuppfödningens ekonomi sättas under luppen. Genom att belysa kostnader och intäkter, olika nyckeltal och rationaliseringsvinster i verksamheten, kan hästuppfödarna få hjälp att utveckla sina företag, utan att det sker på bekostnad av hästens välbefinnande. I tider när lönsamheten för hästuppfödning går nedåt är det angeläget att studera hur ägarstrukturen och de ekonomiska förutsättningarna har förändrats för hästägarna.

Kvalitetssäkring

Stora delar av hästnäringen kännetecknas av oklara krav på innehållet i de tjänster näringen tillför. Ett kvalitetssystem kan i princip innehålla alla led i "produktionsprocessen" för hästtjänster – från krav på utbildning och kompetens, till djurvälstånd, tekniska anläggningar, arbetsmiljö, rapportering och kontroll. Det finns behov av att utveckla innehåll i - och konsekvenser av - ett kvalitetssystem för hästnäringen, där bland annat säkerhet vid användande av häst är centralt.

Hästturism

Hästturismen är ett växande område med framtida potential. Den kan bidra aktivt till en positiv utveckling av hästnäringens samhällsekonomiska betydelse för landsbygden,

lantbruket och besöksnäringen. Det behövs FoU-projekt om nya möjligheter och begränsningar inom hästturismen inkluderande människans attityder och uppfattningar, liksom projekt om utrustning, belastning och uthållighet samt indikatorer för djurvälstånd.

Samhällsplanering

Hästen utgör en stark brobyggare mellan stad och land och bidrar till att öka attraktionskraften för landsbygden och ökad insikt i den gröna sektorn. Hästarna lockar både till ökat boende och vistelse på landsbygden, vilket bidrar till underlag för infrastruktur, service, rekreation samt rehabilitering och hälsa.

Kommuner hänvisar bland annat till hästallergener vid nybyggnationer och avslår ansökningar. Samtidigt pågår planering på flera håll i landet att förverkliga hästbyar, det vill säga kombinerade bostadshus och intilliggande gemensamhetsstall. Ytterligare forskning kring attityder och allergiproblem behövs då kunskapen är bristfällig.

Samhällets syn på hästen och hästhållning

Synen på djur är under förändring i vårt samhälle. Här är det av stort intresse att studera hur värderingar och etiska uppfattningar om hästen kommer till uttryck, i vilken mån hästar ses som objekt eller subjekt och vilka skyldigheter människor kan anses ha gentemot hästarna. Detta är en diskussion som inte enbart förs inom "hästsverige", utan även det omgivande samhället visar sig ha synpunkter på hur hästar hanteras och används.

Vilka idéer och föreställningar som hästarna bär upp, och bärs upp av, olika hästkulturer såväl inom som utom vårt lands gränser och hur man överbryggat problem som uppstår i hästhållning och hästnäring där dessa idéer och ideal kommer i konflikt behöver belysas. En annan utmaning är hur det kan forskas på "gott hästmannaskap".

Jämställdhet, säkerhet och arbetsmiljö

Med hästens större betydelse i samhället ökar också behovet av kunskap inom olika områden. Exempel på sådana är:

- genusforskning och jämnare könsfördelning
- etnicitet
- försäkringssystemets inverkan på attityder och beslut hos veterinär och djurägare kopplat till djurvälstånd
- säkerhets- och arbetsmiljöfrågor

Brukshästens roll

Forskning som studerar hästens potential som dragare i framtiden innebär delvis nya arbetsuppgifter och behov av effektivare redskap. Det finns anledning till forskning och utveckling på både skoglig, agrar och samhällstjänstorienterad utrustning. Exempelvis finns flera frågetecken angående tekniska lösningar på dagens skogsvagnar för att optimera dragarbetet. Andra utvecklingsbara områden är hästdragen utrustning för park- och trädgårdsskötsel, sophertering, snöröjning samt sandning.

Hästen som resurs i en hållbar samhällsutveckling

Hästarna spelar stor roll för det öppna landskapet och som betesdjur för att hävda den biologiska mångfalden (till exempel betesstudier om hästens preferenser när det gäller artval). Biologisk mångfald är ett av våra miljömål varför studier om hur hästar kan integreras med arbetet för att bevara mångfalden, är av stort intresse. Här utmanas samtidigt många människors föreställningar, då bilden av hästar inte är bilden av naturvårdare eller landskapsvårdare. Det vore intressant med studier som visar hur hästen skulle kunna vara en landskapsvårdare, till exempel att undersöka om man kan integrera markanvändningen med hästar så att de inte blir överviktiga av betet, och samtidigt tillgodose att de betar den mark som har störst nytta av det ur ett biologiskt mångfaldsperspektiv.

Inom området markanvändning är värderingskollisioner och intressekonflikter centrala då många parter måste enas om en synnerligen ändlig markresurs i städernas närhet. Urbaniseringen som sammanfaller med ”hästifieringen” av marken runt städerna – vilka sociala och kulturella företeelser belyser de samt vilka sociala och kulturella mönster som skapas av det. Hur hästnäringen kan bidra till landsbygdsutveckling ekonomiskt och socialt, och samtidigt bidra till arbetet med att nå miljömålen är intressant att utforska.

Hästens miljöpåverkan

En häst producerar i genomsnitt 10 ton stallgödsel per år. Denna gödsel ska hanteras på ett långsiktigt hållbart sätt. Detta kan ge näring och mullämnen till marken vilket skapar förutsättningar för kretslopp och dessutom ökade inkomstmöjligheter för lantbruksföretagare. Det behövs både bra ekologiska och ekonomiska lösningar för gödselhantering i tätorten.

Utvecklingen med hästpass och hästen som livsmedelsproducerande djur i lagstiftningen har fått konsekvenser för hur avlivning och omhändertagande av kadaver numera görs. Många hästägare vill gräva ner sina hästar och får också tillstånd av myndigheter för detta. Hur detta påverkar miljön i förlängningen saknas det kunskap om.